

Số: **12289** /BCT-KH

Hà Nội, ngày 20 tháng 12 năm 2016

V/v trả lời nội dung chất vấn
của Đại biểu Quốc hội tại
phiên chất vấn tại Hội trường

Kính gửi:

- Đại biểu Hồ Thanh Bình;
- Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh An Giang.

Tại phiên chất vấn và trả lời chất vấn trực tiếp tại Hội trường Kỳ họp thứ hai, Quốc hội khóa XIV, Đại biểu đã nêu vấn đề như sau:

"Câu hỏi thứ nhất, việc tìm đầu ra cho nông sản luôn là mối quan tâm của cử tri ở đồng bằng sông Cửu Long cũng như nông dân cả nước. Công tác thị trường, đặc biệt là thị trường phục vụ xuất khẩu đối với các nông sản chủ lực của Việt Nam như lúa gạo, thủy sản và trái cây vẫn còn lúng túng, bị động và đôi khi bế tắc. Xin Bộ trưởng cho biết ngành công thương có những giải pháp bền vững nào để giúp tiêu thụ và xuất khẩu các nông sản của đồng bằng sông Cửu Long cũng như Việt Nam.

Phần thứ hai, đây là phần tranh luận, tuy nhiên tôi tranh thủ thời gian để cho ý kiến việc có nên bảo hộ hay không đối với hàng nông sản nhập khẩu vào Việt Nam. Quan điểm của tôi là chúng ta nên thận trọng, tìm giải pháp để bảo hộ cho nông sản. Chúng ta nhìn thấy cá ba sa Việt Nam xuất khẩu, kể từ năm 2006 Mỹ đã khởi kiện các vụ kiện liên quan tới cá ba sa. Lúc đầu họ cho rằng không phải cá nheo, sau một thời gian họ không thành công, họ lại chuyển sang cho rằng cá ba sa là cá nheo. Cách họ làm để họ có tình bảo hộ nông sản trong nước đối với một ngành sản xuất tiên tiến. Đối với Việt Nam ở một trình độ sản xuất nông nghiệp thấp, tôi nghĩ rằng việc bảo hộ và dùng các hình thức bảo hộ thông minh đó là giải pháp chúng ta vẫn phải đeo đuổi và suy nghĩ để làm".

Bộ Công Thương trân trọng cảm ơn ý kiến của Đại biểu. Do Bộ trưởng Bộ Công Thương không có điều kiện về thời gian để có thể trao đổi trực tiếp hết những nội dung được Đại biểu nêu tại Hội trường nên xin phép được báo cáo lại với Đại biểu về vấn đề nêu trên như sau:

1. Về vấn đề xuất khẩu và tìm đầu ra cho nông sản

Trong những năm qua, Chính phủ và các Bộ, ngành, trong đó có Bộ Công Thương, luôn xác định công tác phát triển xuất khẩu nói riêng và tìm đầu ra cho nông sản hàng hóa nói chung là một trong những nhiệm vụ trọng tâm thường xuyên. Qua đó đã tập trung nhiều giải pháp để thúc đẩy, tháo gỡ khó khăn, tìm đầu ra cho nông sản Việt Nam.

Về phía Bộ Công Thương, xác định đây là nhiệm vụ quan trọng, xuyên suốt trong hoạt động của mình, trong thời gian qua Bộ đã và đang tập trung triển khai thực hiện các giải pháp để thúc đẩy xuất khẩu nói riêng và tiêu thụ nông sản nói chung theo hướng đồng bộ, trong đó bao gồm 4 nhóm chủ yếu như sau:

a. Đàm phán mở cửa thị trường, tạo thị trường rộng lớn hơn và bình đẳng hơn cho nông sản xuất khẩu của Việt Nam:

Trước khi gia nhập Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO), hàng hóa xuất khẩu của Việt Nam không được đối xử bình đẳng như hàng hóa của các nước trên một số thị trường, trong đó có thị trường Hoa Kỳ. Để thúc đẩy toàn diện xuất khẩu, trong đó có xuất khẩu nông thủy sản, ta đã quyết tâm đàm phán và đã đạt được thỏa thuận để gia nhập WTO vào năm 2006. Kể từ đó đến nay, trong vòng chưa đầy 10 năm, xuất khẩu của Việt Nam đã tăng hơn 3 lần (từ trên 50 tỷ USD lên trên 160 tỷ USD). Hàng hóa của Việt Nam, trong đó có nông thủy sản, đã có mặt tại 200 nước và vùng lãnh thổ. Một số nông sản, thủy sản (như gạo, cà phê, hạt tiêu, nhân điều, tôm, cá tra và cá basa...) đã được liệt vào top đầu và chiếm thị phần khá lớn trên thị trường thế giới.

Để tiếp tục mở cửa thị trường cho hàng xuất khẩu, sau khi gia nhập WTO, Việt Nam đã chủ động, tích cực đàm phán một số hiệp định thương mại tự do (FTA) song phương và nhiều bên. Các FTA này sẽ tiếp tục góp phần cho tăng trưởng xuất khẩu của ta trong thời gian tới.

b. Tháo gỡ các rào cản kỹ thuật, thúc đẩy xuất khẩu nông sản của Việt Nam vào các thị trường nhập khẩu trên thế giới:

Trước xu hướng các thị trường nhập khẩu ngày càng tăng cường rào cản thương mại và kỹ thuật, Bộ Công Thương đã chỉ đạo các đơn vị chuyên môn và hệ thống các Thương vụ của Việt Nam ở nước ngoài chủ động nắm bắt tình hình áp dụng các biện pháp bảo hộ mậu dịch, rào cản kỹ thuật, các vụ kiện của các nước nhập khẩu đối với nông lâm thủy sản của Việt Nam để kịp thời thông tin cho các đơn vị liên quan và các doanh nghiệp. Bộ cũng đã chủ động đề xuất các giải pháp và phối hợp thực hiện nhằm đấu tranh có hiệu quả đối với các rào cản kỹ thuật và thương mại bất hợp lý của nước ngoài, trong đó xin nêu một số hoạt động cụ thể như sau:

- Chủ trì, phối hợp với các Bộ đưa nội dung tháo gỡ rào cản thị trường và thúc đẩy tiêu thụ nông lâm thủy sản vào các phiên họp của các Ủy ban liên Chính phủ với các nước; chủ động nêu vấn đề rào cản kỹ thuật tại các diễn đàn khu vực (ASEAN, APEC) và đa phương (WTO).

- Riêng đối với xuất khẩu nông thủy sản sang các nước có chung biên giới, Bộ Công Thương đã phối hợp với các cơ quan hữu quan để (i) tăng cường quản lý và giải quyết kịp thời những vướng mắc phát sinh trong hoạt động xuất khẩu, nhất là xuất khẩu trái cây; (ii) phối hợp với các tỉnh giáp biên tạo điều kiện thuận lợi cho xuất khẩu một số mặt hàng quan trọng như gạo,

đường; (iii) trao đổi với phía bạn để giải quyết kịp thời nguy cơ ùn tắc tại cửa khẩu khi một số nông sản xuất khẩu vào vụ v.v.

- Với một số rào cản không thể giải quyết qua thương lượng, Bộ Công Thương đã và sẽ chủ động báo cáo Chính phủ cho phép đưa vụ việc ra Cơ quan Giải quyết Tranh chấp của WTO để xử lý (ta đã kiện và đã thắng kiện Hoa Kỳ tại WTO trong vụ tôm).

- Bộ Công Thương cũng đã cùng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn ký Bản ghi nhớ về tăng cường phối hợp công tác thúc đẩy sản xuất, tiêu thụ nông, lâm, thủy sản giai đoạn 2016 - 2020. Trong đó, xác định một trong những nội dung trọng tâm phối hợp công tác là tăng cường sự phối hợp trong việc phát hiện và đấu tranh dỡ bỏ rào cản kỹ thuật bất hợp lý đối với nông thủy sản Việt Nam trên thị trường ngoài.

c. Xúc tiến thương mại, hỗ trợ doanh nghiệp trong nước quảng bá, giới thiệu sản phẩm, mở rộng thị trường xuất khẩu:

Bộ Công Thương đã tích cực thực hiện công tác quảng bá nông, lâm, thủy sản Việt Nam ở thị trường nước ngoài thông qua các Chương trình XTTM, đồng thời hỗ trợ các Hiệp hội, địa phương triển khai các hoạt động XTTM của mình.

Năm 2016, Chương trình XTTM quốc gia đã phê duyệt gần 30 đề án XTTM đối với nông, lâm, thủy sản, với tổng kinh phí là 32,7 tỷ đồng, chiếm hơn 36,3% kinh phí dành cho Chương trình. Các hoạt động chính bao gồm (i) tham gia hội chợ, triển lãm chuyên ngành nông sản thực phẩm kết hợp giao thương, XTTM tại nước ngoài, nhất là tại các thị trường lớn hoặc giàu tiềm năng như Mỹ, EU, Nhật Bản, Hàn Quốc, Trung Quốc, UAE, Myanmar; (ii) tổ chức hội chợ, triển lãm chuyên ngành nông nghiệp tại Việt Nam như Hội chợ Quốc tế Nông nghiệp Việt Nam tại Cần Thơ, Triển lãm Quốc tế Thực phẩm Việt Nam tại TP. Hồ Chí Minh; (iii) tổ chức các hội nghị quốc tế ngành hàng nông sản tại Việt Nam; và (iv) tổ chức mời các nhà nhập khẩu vào Việt Nam để kết nối, giao thương...

Các chương trình XTTM này được triển khai trên cơ sở thường xuyên, định kỳ nên đã và sẽ tạo cơ hội thiết thực cho các doanh nghiệp củng cố, mở rộng thị trường xuất khẩu hàng nông, thủy sản.

d. Thông tin, tuyên truyền, phổ biến, hướng dẫn cho các doanh nghiệp, hiệp hội, địa phương để triển khai các cam kết hội nhập và tiếp cận thị trường:

Bộ Công Thương đã tổ chức nhiều Hội thảo cung cấp thông tin về thị trường và về các FTA đã ký kết tại nhiều địa phương, qua đó giúp các doanh nghiệp hiểu hơn về các cơ hội có thể tận dụng để đẩy mạnh xuất khẩu.

Bộ cũng đã và sẽ tiếp tục tổ chức các hoạt động cung cấp thông tin thị trường lên Cổng thông tin điện tử của Bộ; viết bài tuyên truyền về các FTA; đẩy mạnh các hoạt động giới thiệu về thị trường ngoài tới cộng đồng doanh

nghiệp, trong đó tập trung vào các thị trường mà Việt Nam đã ký FTA và các thị trường có tiềm năng khác như các nước Đông Âu, Trung Đông, Nam Mỹ.

đ. Kết nối, thúc đẩy tiêu thụ nông sản hàng hóa trên thị trường trong nước:

Để ổn định đầu ra cho nông thủy sản, bên cạnh việc mở rộng thị trường xuất khẩu, Bộ Công Thương luôn xác định việc thúc đẩy khai thác, phát huy thị trường trong nước có ý nghĩa hết sức quan trọng. Theo đó, Bộ đã và đang tiếp tục chỉ đạo tập trung thực hiện theo các hướng trọng tâm như sau:

- Phối hợp với các địa phương xây dựng, triển khai chương trình bình ổn thị trường, giá cả, góp phần tiêu thụ nông sản với giá ổn định cho nông dân; hướng dẫn các doanh nghiệp phân phối, kể cả doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài triển khai các chương trình liên kết ổn định, lâu dài với nhà sản xuất và nông dân để tăng tiêu thụ nông sản Việt Nam qua hệ thống phân phối trong nước và ngoài nước.

- Tổ chức các Hội nghị kết nối cung - cầu để trao đổi, tìm giải pháp tháo gỡ khó khăn, thúc đẩy tiêu thụ nông sản tại thị trường trong nước; chỉ đạo và phối hợp với các địa phương kết nối cung cầu nông sản mang tính thời vụ cao như dưa hấu, vải thiều, hành tím, ổi, na...

- Đẩy mạnh thực hiện Cuộc vận động “Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam”, trong đó các hoạt động hỗ trợ tiêu thụ nông sản được đặt là một trong những trọng tâm để triển khai thực hiện.

2. Về vấn đề bảo hộ hàng nông sản

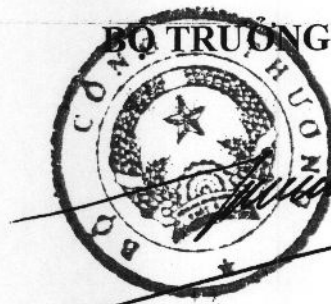
Bộ Công Thương xin bày tỏ sự đồng tình cao với ý kiến của Đại biểu về việc cần thiết phải có những biện pháp hợp lý để bảo vệ, hỗ trợ cho phát triển sản xuất đối với một số loại nông sản hàng hóa của Việt Nam trong bối cảnh cạnh tranh của hội nhập.

Bằng việc gia nhập WTO và tham gia đàm phán các FTA, Việt Nam đã và đang hội nhập sâu, rộng vào thị trường khu vực và thế giới. Trên cơ sở có đi có lại, ta có thể mở cửa cho nông sản nước ngoài vào Việt Nam nhưng cùng lúc đó, ta yêu cầu cạnh tranh phải diễn ra một cách công bằng. Mọi hành vi cạnh tranh không công bằng như bán phá giá hàng hóa vào Việt Nam hay trợ cấp trái với quy định của WTO để thúc đẩy xuất khẩu vào Việt Nam đều phải bị xử lý để bảo đảm một môi trường cạnh tranh lành mạnh và bảo vệ chính đáng sản xuất trong nước. Theo hướng đó, trong thời gian qua, Bộ Công Thương và các Bộ, ngành đã nghiên cứu, ban hành hoặc trình Thủ tướng Chính phủ ban hành một số biện pháp kỹ thuật để bảo vệ sản xuất trong nước; đồng thời, để thực hiện công tác này một cách toàn diện và đồng bộ hơn, Bộ Công Thương đã đề nghị Quốc hội cho phép hoàn thiện và đưa các quy định về phòng vệ thương mại vào dự Luật Quản lý Ngoại thương, dự kiến sẽ được Quốc hội thông qua tại Kỳ họp thứ 3, Quốc hội khóa XIV.

Bộ Công Thương xin trân trọng cảm ơn Đại biểu và Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh An Giang./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Bộ trưởng, Chủ nhiệm VPCP;
- Vụ Công tác đại biểu - VPQH;
- Vụ Phục vụ hoạt động giám sát - VPQH; ✓
- Lãnh đạo Bộ;
- Cục XNK;
- Lưu: VT, KH (2b).

Trần Tuấn Anh

